

**ЛВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ,
АНГЛІЙСЬКОЮ
ТА ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*VI Всеукраїнської
науково–практичної конференції
викладачів та фахівців–практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

*та
XVI Всеукраїнської
науково–практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2026

Голова:

АЗЮКОВСЬКИЙ Олександр Олександрович – ректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ ДП), кандидат технічних наук, професор;

БОНДАР Дмитро Володимирович – ректор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУБЖД), доктор юридичних наук, доцент, заслужений працівник цивільного захисту України, генерал-майор служби цивільного захисту.

**Заступники
голови:**

БОГДАНОВА Ольга – кандидат технічних наук, голова правління Європейського співтовариства з охорони праці ESOSH, сертифікований експерт Інституту здоров'я та безпеки праці Tech IOSH (Великобританія), сертифікований експерт інституту здоров'я та безпеки праці CertIOSH (Велика Британія)»;

МАТВІЙЧУК Дмитро Лаврентійович – головний редактор науково-виробничого журналу «Охорона праці»;

ПОПОВИЧ Василь Васильович – проректор ЛДУБЖД з наукової роботи, полковник служби цивільного захисту, доктор технічних наук, професор.

**Члени
організації:**

БЄЛІКОВ Анатолій Серафимович – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності ДВНЗ «Придніпровська держав-

на академія будівництва та архітектури», доктор технічних наук, професор;

ВОЛОДЧЕНКОВА Наталія Валеріївна – декан гірничо-металургійного факультету ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», кандидат технічних наук, доцент;

ГОЛІНЬКО Василь Іванович – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор;

ГОРНОСТАЙ Орислава Богданівна – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент;

ІЛЬЧИШИН Ярослав Васильович – начальник науково-дослідного центру ЛДУБЖД, полковник служби цивільного захисту, кандидат педагогічних наук;

МАРИЧ Володимир Михайлович – докторант денної форми здобуття освіти докторантури-ад'юнктури ЛДУБЖД, підполковник служби цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент;

МЕНЬШИКОВА Ольга Володимирівна – заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, полковник служби цивільного захисту, кандидат фізико-математичних наук, доцент

МІРУС Олександр Львович – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент;

ПРИЙМА Андрій Мирославович — доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент;

РИМАР Тетяна Іванівна — доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент;

РОМАНСЬКА Галина Ігорівна – викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД;

СТАНІСЛАВЧУК Оксана Володимирівна – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент;

СУШКО Надія Сергіївна — доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, капітан служби цивільного захисту, доктор філософії;

ФЕДОРЧУК-МОРОЗ Валентина Іванівна – завідувач

кафедри цивільної безпеки Луцького національного технічного університету (ЛНТУ), кандидат технічних наук, доцент;

ФІРМАН Володимир Михайлович - професор кафедри безпеки життєдіяльності Львівського національного університету імені Івана Франка (ЛНУ ім. І. Франка), кандидат технічних наук, доцент.

ЧЕБЕРЯЧКО Сергій Іванович – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор;

ЯВОРСЬКА Олена Олександрівна – директор Навчально-наукового інституту природокористування НТУ "ДП", доктор технічних наук, професор;

ЯКОВЧУК Роман Святославович – начальник Навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, полковник служби цивільного захисту, д-р техн. наук, доцент;

ЯРЕМКО Зіновій Михайлович – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності ЛНУ ім. І. Франка, доктор хімічних наук, професор.

ОРГАНІЗАТОРИ

Державна служба України з надзвичайних ситуацій;

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності;

Рада молодих вчених при МОН України;

Європейське співтовариство з охорони праці (ESOSH);

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»;

Львівський національний університет імені Івана Франка;

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»;

Луцький національний технічний університет;

Науково-виробничий журнал «Охорона праці»

ВИДАВЕЦЬ

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор та
відповідальний за друк**

Орислава ГОРНОСТАЙ
Оксана СТАНІСЛАВЧУК

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУБЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел./факс 233-00-88

Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: 36. наук. праць VI Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. – Львів: ЛДУБЖД, 2026. – с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

Секція 1. ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

Освіта у сфері охорони праці: сучасні виклики та перспективи.
Діджиталізація освітнього процесу.
Інтерактивні методи навчання.
Формування ризик-орієнтованого мислення.
Системи управління охороною праці та оцінка ризиків.
Практичний досвід підприємств.
Європейські підходи до безпеки праці.
Вплив зміни клімату на безпеку праці.

Секція 2. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Система управління охороною праці та промислова безпека.
Профілактика виробничого травматизму.
Гігієна праці та виробниче середовище.
Безпека праці в силових структурах та підрозділах ДСНС України.
Цифрові технології та інновації в безпеці праці.
Культура безпеки та психологія праці.
Математичні методи в дослідженні проблем охорони праці.
Екологічна безпека та сталий розвиток

© ЛДУБЖД, 2026

Здано в набір 10.06.2026. Ум. друк. арк. 17,9. Гарнітура Times New Roman. Друк: ЛДУБЖД вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007. ldubzh.lviv@dsns.gov.ua	За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, достовірність результатів досліджень, дотримання принципів академічної доброчесності, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передруковуванні матеріалів посилання на збірник є обов'язковим.

3. Сафоновська Т. Всесвітній день охорони праці: девіз у 2026 році.
URL: <https://surl.li/btgscxe> (дата звернення: 29.04.2026).

УДК 331.45

КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Цимбал Богдан, д-р. наук з держ. упр., доцент, професор кафедри підвищення кваліфікації та спеціалізованої підготовки у сфері цивільного захисту

Національний університет цивільного захисту України, професор кафедри автоматизації, електро- та робототехнічних систем
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

У сучасних умовах функціонування економіки України, ускладнених воєнними ризиками, питання виробничого травматизму набуває системного характеру та потребує кількісного аналізу із застосуванням індикаторів безпеки праці. Метою дослідження є комплексна оцінка стану виробничого травматизму в Черкаській області на основі абсолютних та відносних показників.

За статичними даними, Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області, станом на 01.04.2026 р. зареєстровано 29 повідомлень про нещасні випадки, з яких 10 – смертельні (6 випадків природної смерті та 4 – пов'язані з виробництвом). За результатами розслідувань встановлено, що 10 нещасних випадків визнано пов'язаними з виробництвом, що становить 34,5% від загальної кількості, тоді як 1 випадок (3,4%) – не пов'язаний із виробництвом [1]. Це свідчить про суттєву частку подій, обумовлених зовнішніми або непрямими факторами.

Для кількісної оцінки використано коефіцієнт смертельного травматизму:

$$K_{\text{см.}} = \frac{N_{\text{см.}}}{N} \cdot 100\% \quad 1$$

де $N_{\text{см.}} = 4$ – кількість смертельних випадків, пов'язаних із виробництвом; $N = 9$ – загальна кількість нещасних випадків.

Розрахунок показує:

$$K_{\text{см.}} = \frac{4}{9} \cdot 100\% = 13,8\%. \quad 2$$

Отримане значення є критично високим для регіонального рівня та свідчить про значну тяжкість виробничого травматизму.

Галузева структура травматизму характеризується концентрацією випадків у соціально-культурній сфері 27,6% та транспорті 20,7%, що зумовлено підвищеним рівнем міжособистісної взаємодії, динамічністю виробничих процесів та впливом зовнішніх факторів. Менша, але стабільна частка припадає на аграрний сектор 10,3% та галузі інфраструктури (будівництво, ЖКГ, зв'язок – по 6,9%).

Аналіз причин нещасних випадків дозволяє виділити домінування організаційних та зовнішніх чинників. Зокрема, порушення трудової дисципліни та вплив бойових дій становлять по 10,3% відповідно. Важливим є той факт, що частка травматизму, зумовленого воєнними подіями, є співставною з класичними виробничими причинами, що принципово змінює структуру ризиків. Додатково зафіксовано вплив гідрометеорологічних факторів 6,9%, що вказує на зростання ролі природно-кліматичних ризиків.

За видами подій найбільшу частку становлять падіння потерпілих 13,8%, що відповідає загальносвітовим тенденціям виробничого травматизму. Значною є також частка подій, пов'язаних із бойовими діями 10,3%, що підтверджує трансформацію ризик-профілю виробничого середовища в умовах воєнного стану.

Оцінка структури травматизму дозволяє зробити висновок про домінування непрямих та поведінкових факторів ризику над суто технічними, що свідчить про недостатню ефективність систем управління охороною праці, зокрема в частині формування культури безпеки та управління людським фактором.

Враховуючи відсутність даних щодо середньооблікової чисельності працівників та втрат робочого часу, коефіцієнти частоти та тяжкості не можуть бути обчислені, однак розрахований рівень смертності та структурний аналіз дозволяють ідентифікувати негативні тенденції.

Таким чином, виробничий травматизм у Черкаській області характеризується: високою питомою вагою тяжких та смертельних випадків; суттєвим впливом зовнішніх (воєнних і природних) факторів; переважанням організаційних та поведінкових причин та галузевою концентрацією у сфері послуг і транспорту.

Це обумовлює необхідність впровадження ризик-орієнтованих систем управління безпекою праці, інтеграції воєнних ризиків у моделі оцінювання небезпек, а також підвищення рівня безпекової культури персоналу.

Список використаних джерел:

1. Виробничий травматизм на підприємствах черкащини на 01.04.2026 - Головне управління пенсійного фонду України в Черкаській області. URL: <https://surl.li/uiavkt>

2. Кружилко О. Є., Майстренко В. В., Лях Ю. М., Полукаров О. І., Демчук Г. В. Дослідження виробничого травматизму на підприємствах

нафтогазовидобувної промисловості України. Енергозбереження та промислова безпека: виклики та перспективи: науково-технічний збірник: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (4–5 червня 2019 року, м. Київ). – Київ : Основа, 2019. – С. 269–276. URL: <https://surl.li/fsifom>